

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, Foli'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 17/5 Martiu 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 8 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Brasiovu. (Pregatiri electorale si alegeri.) Dupace ajunse si la districtulu acesta intimatulu comitelui natiunii sasesci, prin care se conchiama universitatea natiunala, indata se asiedia o mica comisiune spre a pregati proiectulu de instructiuni, pentruca sasiu inca totu mai dau instructiuni la deputatii loru natiunali. Pe 12 Mart. se conchiama comitetulu celu de 25 insi, carele lua proiectulu instructiuniloru atatu in desbatere generala catu si speciala si 'lu accepta cu majoritate inemnatore. Constatamu ca in acelu comitetu au mersu si unu romanu si unu grecu.

In 13 dim. se aduna reprezentanti'a cetatii, inse numai in numaru de 53 membrii, intre carii au venitu erasi numai doi romani. Pretestulu nemergerii romaniloru la adunarile municioale se spune a fi, ca ei in proportiunea locuitoriloru si asié sunt prea pucini. Adeveru. Inse romanii dupa legea electorala din 1863 inca au fostu in proportiune prea pucini, in diet'a feudala din Clusiu dela 1865 au fostu si mai pucini, in derogatoriile publice din marele Principatu alu Transilvaniei au fostu si sunt relative si mai pucini: pentruce nu'si dan dimisiunea din tote partile? Eca la ce absurditati duc pretecestele. Temeiuri, logica, nu preteceste. Ci se trecemu la obieptu.

Instructiunile stau din doua parti, un'a economica, alt'a curatu politica si natiunala. Preste partea antei'a trecura cu usioratate. La partea a dou'a indata in desbaterea generala se devolta o discussiune prea interesanta. Actuariulu dr. Tr. unulu din cei mai creditiosii aparatori ai autonomiei tierii si totuodata ai unitatii monarchiei insinua din capulu loculu opiniune separata; intru asemenea facu si B. dupace mai anteuu partit'a estrema unionista combatu intrég'a parte politica a instructiuniloru sustienendu totuodata cu tota caldur'a, ca uniunea ar fi facta complinita, candu dincontra B. si cu elu alti cativa membrii sustienea, ca uniunea inoa nu e complinita, ci prochiamata numai in principiu si in atarnare „schwebend“, precum se respica insusi monarchulu in biletulu seu datu din 17 Febr. catra c. Haller, era conditiunile unionii trebue se se puna inca de aici insainte, ca dora nu ne a subjugatu nimeni cu sabi'a si n'avemu se depindemu dela grati'a nimeni, oi ca tiéra libera cu alta tiéra libera avemu se contractamu si se punemu conditiuni. Dupa acestea se puse la votu intrebarea, deca instructiunile deputatiloru pentru universitate trebue seu nu trebue se coprinde conditiuni strinsu politice si natiunale. 33 membrii au respunsu cu asié si 20 cu nu.

In decursulu desbaterii speciale fusionistii formulara urmatorulu amendementu: Se se constate in instructiuni, cumoa legea unionii Transilvaniei cu Ungari'a este o lege perfecta pe deplinu obligatore si facta complinita care nu se mai pote revoca. Acestu amendementu dete erasi ocaziune la desbateri lungi, care inse totusi au remasu intre marginile bunei cuviintie.

In midilocolu discussiunii se ivi inca si urmatoru motiune citita mai anteu romanesc, dupa aceea si in traductiune germana:

Contramotiune a subsorisului.

Deputatii din nou alesi pentru universitatea natiunala sunt insarcinati din partea corpulu alegatoru brasiovenu, pentrucá se lucre din tote puterile, ca universitatea natiunii sasesci atatu in intielesulu concluseru sale de mai nainte, catu si in consuetu cu conclusele si motiunile facte in dietele din urma de catra multu pre-

cumpanitorea majoritate atatu a deputatiloru si regalistoru de natiunalitate romanésca, catu si aoloru de natiunalitate sasésca se substerna la prea inaltulu locu o prea umilita rugamente pentru redeschiderea dietei transilvane pe temeiulu legii electorale substernute de multu la preanalt'a sanctiune.

Brasiovu 13 Martiu 1867.

G. Baritiu.

membru alu comunitatii.

Temeiurile aduse pentru acesta motiune se voru impartasi mai tardiu.

Atatu amendementulu fusionistoru, catu si motiunea romanésca au caditu; cu aceleasi inse deodata fu stersa si partea din midilocu a instructiuniloru; inse atata oatu remase inca merita tota luarea aminte. In casu adioa candu la universitate s'aru lua in discussiune cestiunile politice ale dilei, deputatii alesi voru fi insarcinati a pretinde ca:

Diet'a ungerena si corón'a se asigure din nou si prin tractatu fundamentalu de statu autonomi'a natiunii sasesci cu tote legile si cu legislatiunea sa municioala integritatea teritoriulu sasescu impreuna cu dreptulu de alegere tocma si la justitia.

In tote afacerile pe acestu teritoriu limb'a germana se fia oficiala pe temeiulu legii transilvane II din 1847.

De va fi parlamentu generalu seu delegatiune pentru imperiulu intregu, deputatii natiunii sasesci se se pufaca in curia si se'si aléga ei insii pe deputatii generali din partea sasésca, era tr'u diet'a ungerena.

Libertatea confesiuniloru si a scoleloru de tote confesiunile si natiunalitate se fia garantate pe deplinu in totu teritoriulu acesta.

Mai sunt cateva clausule, care tote se reducu totu numai la conservarea natiunii sasesci cu atatu mai virtusu, ca este premisa observatiunea, cumoa dupace universitatea natiunii sasesci fu infruntata de repetite ori dela locurile mai nalte, din cauza ca ea s'ar amesteca in trebile tierii intregi, asié astadata se se margineasca strinsu numai la interesele natiunii sale.

O impregiurare mai e de a se insemna: Celu mai determinatu partisanu alu unionii recunoscu in termini respicati, cumoa natiunii romanesci incepundu tocma dela 1848 i s'a facutu o mare nedreptate, pentruca votulu ei in privinti'a unionii nu a fostu luat in nici o consideratiune.

— In 14 Martiu erasi fu adunare, acum inse electorala, la care iau parte si 26 alegatori din districtu. Intre acestia acum ca si altadata nu se vediu nici unu romanu. Dintre cetatieni constatamu pentru astadata presentia a doi romani si 1 grecu din 20 insi, cativa membrii unguri, era ceilalti toti sasi. Cu acesta ocaziune se puse presiedentelui intrebarea, ca de cateori are se absenteze unu membru, pentrucá dupa lege se pote fi stersu din list'a reprezentantiloru comunali; respunsulu fu, ca de 3 ori, ceea ce inse pana acuma nu s'a prea observatu.

Mai nainte de a sosi alegatori din districtu, se propuse adunarii de catra on. Magistratu o adresa de fericitare si adesiune catra Ministeriulu ungerescu spre desbatere si acceptare. Dupa stergerea unei clausule, care accentua prea aspru pe cei 18 ani trecuti, adresa propusa cu destula devotiune inse si plina de asteptari mari si sperantie stralucite fu primita fara multe desbateri. Cu acesta ocaziune G. B. ceru a i se trece la protocolu urmatoru declaratiune:

Eu din partea mea nu pociu accepta nici subsorie adresa de facia. Pentru denumirea ministeriulu ungerescu ca ministeriu n'am cauza nici de a me bucura, nici de a me intrista; — nemo ante mortem beatus. Se'i vedemu apucaturile si sfarsitulu. De incetarea proviso-

rialoru nu me pociu bucura, din cauza ca éca, m. Principatu alu Transilvaniei éra fu aruncatu intr'unu nou provisoriu, in discretiunea si la grati'a ministeriulu. Conditiunile ecistintii acestei tieri pe viitoru, pe care dorescu ale vedé statorite, éra fu le adu nicairi, prin urmare cu atatu mai pucinu au vreo cauza de a me bucura in casulu de facia.

Acesta opiniune separata s'a primitu la protocolu.

Instructiunea de eri revediu prin magistratu, carele stersé vreo trei puncte din cele mai batatore la ochi, se reciti si se accepta.

Dupa acestea urmara alegerile. Doi amplotiati tineri anume dn. Mauritiu de Brennerberg si Julius Bömches (fiulu deputatulu dela Pest'a) amendoi de altmintrea de frumosa capacitate si sciintia, fusera alesi deputatii la confluculu natiunali sasescu cu delaturarea totuorur barbatiloru mai betrani. —

— Dupace in acestu modu se pusera si aici in miscare nu numai idei, ci si patima politice si natiunale, precum nici ca se putea altmintrea, — apoi éta ca in aceea di dupa amiédi vine scirea oficiala dela Sibiu, cumoa adunarea sasésca e impededata.

Acesta impededare se esplica de catra ómeni in multe feluri, inse n'am auditu pe nimeni ca se o fia esplicatu in parte bune. Ce? In Transilvani'a voru fi oprite pana si adunările fundate pe legi? —

Provisoriu. Unii ómeni sunt persecutati de sorte asié, in catu niciodata se nu'si pote afla pe acesta lume unu repausu capulu loru. Intocma o patiescu si unele tieri. Unoru ómeni le si place o asemenea vietia sbiculata de tote furtunele. Despre tieri se dioe éra si, ca nu e bine ca se le lase cineva totu in pace, pentruca apoi ómenii prea se dau lenii si la timpu de nevoia nu sunt buni nici de ruga nici de fuga. Apoi deca este asié, éca marele Principatu alu Transilvaniei mai anume dela 1834 incóce inca nu'si afla repausu capulu seu. De candu s'a spartu diet'a cea domnésca cu baionetele, tier'a nostra fu aruncata ne'ncetatu ca si corabi'a de valuri. Numai pe la 1863 ti s'ar fi parutu ca acesta tiéra dor' totu va fi venitu in stare de a'si regula trebile sale pe unu timpu mai indelungatu. Nu s'a potatu, pentruca neamioii sei imbracati in pele de óie n'au suferitu asié ceva. Ei au voitu se o scótia din lungulu provisoriu nemtiescu. Ei o au scosu, pentruca iute se o rearance in altulu ungerescu de natura absolutistica. Ministeriulu a castigatu dela diet'a ungerena carta alba, plenipotentia netiermurita, potestate absoluta preste acestu mare Principatu. Inse ce si era se faca acea dieta? Institutiunile transilvane s'au suspinsu, diet'a tierii s'a inchisu, lucrarile reorganizatiunii sale s'au delaturatu; din Ungari'a nu potu aduce incóce nici o reforma de dómne-ajuta, pentruca nu le au nici ei, seu deca le au, nu se potu governa nici ei insii cu aceleasi. In diet'a cea furiosa din Iuniu 1848 tienua la Clusiu in art. I § 3 s'a statoritu inca atata, ca celu pucinu la ramur'a administrativa si judecatorésca ordinea instantialoru si organismulu personalu se remana neatinsu pana la regularea definitiva pe calea legislatiunii comune; era § 4 asigura pre functionarii dela ramur'a judecatorésca de nestramutare loru, afara de casulu unei sentintie judecatoréscoi, prin care cineva s'ar afla vinovatu, ceea ce si altmintrea se intielegea de sinesi. Pana inoatu se voru respecta inca asemenea legi, era mai alesu legile sanctionate in an. 1863/4? Acesta este o intrebare, asupra careia stau inoordinate mintile ómeniloru cugetatori. Anume cu privire la sorte gubernulu provincialu se afla, dupa cum suatemu noi informati, tocma si o partita un-

guréscoa, care nu voiesce desfiintarea lui. Cu atata mai multu pretindu romanii conservarea pentru totdeauna a guvernului, compasu inse cu totulu altmintrea, éra atributiunile lui statore si regulate din nou asié, incatu se lipsésca onfiotele care se nascea in timpul treoutu intre cancelaria nerespundietóre si intre guvernulu alesu de tíera, prin urmare ori si cum respundietoru. Se intielege ne mai spusu de noi, ci cá cunoscuta din cercetarile facute chiaru de guvern, cumca romanii voiesca si conservarea dietei transilvane, si asigurarea de nou a tuturor atributiuniloru, cate nu potu vama intru nimica unitatea monarchiei si puterea ei. —

UNGARIA. Dela camer'a pestana.

Propusetiunile ministeriale. Inainte de tóte republicamu scen'a dep. Macelariu din siedinti'a din 7 Mart. si dupa „Concordia“:

Elia Macelariu (in limb'a romanéscoa): Inaltu corpu legislativu! (linisce.) Mari si nu nefundate au fostu (sgomotu mare) temerile si ingrijirile (totu intre sgomotu eontinua) alegatoriloru mei, ba asiú poté dice a tuturoru romaniloru ardeleni (sgomotu ne mai auditu, carele dura cateva minute). Presedintele clopotesce. De mai multe parti se audiau strigari infricosiate: se audimu pe presedintele. — Presidele éra si clopotesce.

In fine abié si abié incetandu sgomotulu, apuca cuventulu presidele si dise: Legea adusa de catra dieta si sanctiunata si de catra regele incoronatu impune de limb'a consulariloru dietali pre cea maghiara; prin urmare fiacare deputatu este detoriu a respectá acésta lege (se intielege, ca aci urmara aplause si strigari de Eljen-uri).

Elia Macelariu romanéscoa: Si eu am lege asemene sanctiunata de monarchulu si mai drepta si mai morale, (sgomotu cumplitu, care mai alinanduse, Macelariu incepe) apoi maghiaréscoa: On. casa! N'am fostu pregatitu pentru o astfelu de primire, care intr'adeveru nu e prea animatoria pentru mine, dara neci amagitoria. Trebuie se esprimu dloru, ca si eu in intielesulu legii am indrasnitu a vorbi in limb'a maicei mele, (sgomotu mare, strigari: in intielesulu oarei legi?). In intielesulu legiloru despre cari in pre'naltulu rescriptu regiu dela 25 Dec., se dice, ca prin intrarea ardeleniloru in diet'a Ungariei, nu se alteredia neci deoatu. Sciutu este ca in diet'a dela Sibiu s'a adusu stare lege, care me indreptatiese a me folosi de limb'a mamei mele. Asié dara m'am sentitu indreptatitu on. casa, a crede, ca aici voru fi respectate drepturile; si mi-am luat libertate a-mi redicá cuventulu in intielesulu legii aduse de catra diet'a ardeleni in anulu 1863/4 in Sibiu. (Totu cumplitu, contradicere: ho! ho! Presidele: Me rogu dle deputatu respectéza regulamintele casei)

Macelariu: Marturisescu dloru, ca eu candu am inceputu a vorbi in limb'a maicei mele, n'am ordintu, ca voiu causá iritatie si placere; ce inse, dorere, s'a intemplat. (O voce: szegény!)

Cá ardeleni si patriotu romanu, potu numai a me bucorá, candu vedu, ca Ungari'a si natiunea maghiara si-a recastigatu independenti'a si constitutiunea sa. Si natiunea mea s'a luptatu de secli pentru recastigarea si aপরার togm'a acestoru scumpe clenodie, s'a luptatu si se va luptá inca necontentu, ca-ci seie, ca libertatea nu póte esiste fara patria; chiaru asié de dreptu este inse si aceea, ca patri'a si natiunitatea fara usuarea limbei sale propria este numai ilusiune.

Mai repetiescu odata, ca ne fiindu pregatitu la astfelu de primire si neavendu intentiunea a produce iritatie si placere, abstau (abdicu) dela cuventu, inse mi-retienu dreptulu a-mi susterne parerile in scriu. —

Propusetiune III ministeriala in obiectulu municipieloru.

Ministeriulu respundiabilu isi tiene de un'a dintre deregatoriele sale principali reabilitarea catu mai in graba a activitatii constitutionale a municipalitatiloru.

Inse jurisdicitiunile comitatense respective legile din anulu 1848 dupa litera nu se potu esecutá: pentrucu in articolulu alu 16 nu se cuprinde acelu dreptu alu comitatului: de a poté realege comitetele comitatense, ba nu concede nici suplenirea membriloru repausati séu repausati; in privinti'a corpului oficialiloru comitatensi

inse artio. 16 nu vorbesce despre restauratiune generale, ci numai despre suplinirea lacneloru obvenite, diet'a a confectionatu aceste legi provisorie in aceea firma sperantia, ca in diet'a ceea mai de aprópe asié dara intr'unu timpu fórte scurtu se voru organisá comitetele definitive. Inse de atunci au trecut 18 ani si au intrevenu evenimentele din 1861.

Déca dara ministeriulu ar voi se conchiame numai membrii comitetului comitatense alesi in 1848: in multe locuri n'ar fi in stare a compune comitetulu comitatense din caus'a lacneloru intrevenite. Afara de aceste e de a se luá in consideratiune si aceea impregiurare, cumca aceea, cari in 1848 n'au fostu inca maioreni si asié toti aceia cari n'au trecut 42 ani s'ar eschide din comitetulu comitatense. Tocma pentru aceea cere ministeriulu autorizare:

1. Ca in acésta privintia abatenduse in catuva de liter'a legii se póta conchiama membrii, cari mai traiescu, si comitetelor organizate in 1861, avendu aceste, pana la definitiv'a organizare a comitetelor tóte acele drepturi, cu care a investitu artio. 16 din 1847/8 pe comitetele comitatense.

2. Se póta ordiná mai incolo ministeriulu, ca comitetele din 1861 se póta libera alege intregu corpu oficialiloru pre langa prezentarea prefectului (comitelui supremu).

Ministeriulu cugeta, ca pre basea vecheloru nóstre legi aceste drepturi de presentatiune au a se sustiené, pentru ca dispusetiunea aceea a articolului 17 din 1848, ca comitetele supremu in contielegere sau comitetulu se efeptúesca suplinirea lacneloru ce ar obveni in corpu oficialiloru — parte e defectuosa, in catu la casu de necontielegere nu da nici o cinosura, parte inse la o astfelu de alegere, care se estinde preste corpu intregu alu oficialiloru — mai ca nu s'ar poté esecutá.

Mai departe cere ministeriulu cá se se póta dechiará, ca:

3. Comitetele supremu se presenteze individi apti, mai cu séma inse pentru statulu judicialu, cunosutori de scientiele juridice.

4. Ca pana la definitiv'a organizare a comitetelor vice-comitii se fia presiedintii ordinari la tribunalele comitatense, si membrii ceialti asemene se se supuna alegerii, facandu exceptiune inse referintii ordinari dela cartea funduala si absolute personalulu care manipuleza oficiulu cartii funduale, cari pana la definitiv'a organizare a comitetelor fara de conturbarea relatiuniloru de posesiune si credetu pentru aceea nu s'ar poté supune la restauratiune, fiindu ca acestu ramu de servitiu pretinde continuitate si deschilinta specialitate.

5. Ca aptivitatea tribunaleloru comitatense se fia in continuu, adica se coresponda principiulu tribunaleloru statatorie.

6. Ca comitetele comitatense si oficialii remanu in statulu si oficiu loru numai pana la pasirea in viétia factica a organizatiunii definitive a comitetelor; atunci inse compunerea comitetelor si a corpului oficialiloru se va face conformu dispusetiunii legelatiunei.

In urma cá si pana atunci, pana candu se va deslegá cestiunea natiunitatii pre celea legelatiunii — se se previna tóta neintielegerea si ingrijirea, care numai ar ingreuiá drept'a de delegare a acestei cestiuni — ministeriulu a fia de lipsa:

7. Cá puntulu c. a articolului XVI din 1847/8 intr'atat'a, incatu impune eschisivu numai limb'a maghiara de limba a consularii in comitete se se suspinda para la alta dispusetiune a legelatiunii.

Cu referintia la cetatile regesci libere, comunitatile cu magistratu, orasiile soepusiense (szepesi) si ale Haiduiloru, districtele Iazigiloru si ale Cumaniloru, reabilitarea legale nu se póte midilocí altmintre, decatu ca corporatiunile representative constituite in 1861 seversiescu tóte ce se tienu de alegere conformu otariloru cari se cuprindu in artiolii XXIII, XXIV, XXV si XXVI din 1847/8. Aceste corporatiuni representative le voru conscrie primarii respective judii cetatiloru si capitaniii cari functioneaza de presente in o di carea se va otari spre acestu scopu prin ministeriu. Pre urma in Transilvani'a cu privire la § 5 alu articolului VII din 1847/8 ministeriulu cugeta, ca pana la o alte dispusetiune a legelatiunii e de a se sustiene sistem'a presente de administratiune si procedura civile.

In consunetu cu acésta sistema ministeriulu

sub responsabilitatea sa si dupa parerea sa propria va face in guvernare dispusetiunile de lipsa. (Urméza subscrierile.)

Ast'a e a 3-a propusetiune a ministeriului, care se primi in deabaterea generala cu majoritatea tuturoru maghiariloru, si oponentii de celelalte natiunitati remasera nerespectati cu buiele imflate.

Se incepu si deabaterea speciala la totu siedinti'a din 7 Martiu; inceputulu si linea 1-a se primira nestramutate cu tóta pretensiunea dep. romanu Borlea, cá tectulu „primei alinee“ se se mai deslusiesca.

La aline'a a 2-a s'a facutu stramutare asié: „cá comisiunile de comitatu se aléga libere intregu corpulemploiatiloru, dupa candidatiunea ce trebuie se o iè inainte comitetele supremu in intielesulu legiloru vechi si alu datineloru legale.“

La a 4-a alinea s'a modificatu tectulu pentru emploiatii cartiloru funduarie adaugandu-se linea a 5-a asié:

5. „Conducatorii cartiloru funduarie si preste totu personalulu manipularii cartiloru funduarie nu e supusu restauratiunii oficialiloru“ si siedinti'a s'a inchiaiatu.

In 8 Martiu s'a continuatu deabaterea speciala. Linea urmatória se primesce neschinbata. In a 6-a se mai adange, ca si oficialii de justitia si dela judecatorii se fia acolo intielesi. Linea a 7-a se primi de majoritate cu adausulu urmatoriu:

„Preste totu si pana atunci, candu va fi regulatu sistemulu municipalu si comunulu pre calea legislativa, se imputernicesce ministeriulu, cá in privinti'a acésta la tóte cestiunile ce s'ar ivi, si care s'ar referi la relatiunile limbistice ale natiunitatiloru de limba deosebita din patria, se póta face dispusetiuni in spiritulu adreseloru camerei“, ad. in spiritulu suprematisarii, ca adresele au ignoratu pe tóta lumea afara de maghiari in complexu. —

Linea a 8 a se primi stramutata asié:

„Ce se tiene de cetatile libere, de comunele proviedute cu unu magistratu ordinatu de prima instantia, de cele 16 cetati scopusiense, de districtulu si orasiile Haiduciloru, si de districtele Iazigiloru si Cumaniloru, restatorirea starii legale nu se pote ajunge altufeliu, decatu déca corpurile reprezentantiloru formate in 1861, respective adunariile generale, la tóte alegerile, care le ordinéza art. d. l. 1847/8: 23, 24, 25 si 26, prin urmare si in privinti'a pregatirii si conducerii alegerii corpului reprezentantiloru, ce trebuie se se constitue, voru luá mesurile cele de lipsa. Aceste corpu de reprezentanti resp. adunari generale se voru conchiama intr'o di otarenda prin min. de interne spre scopulu acésta de catra primariulu, ce se afla in oficiu, resp. de catra judecatorii si capitaniii de orasiu.

Ultim'a linia, care privesce Ardélulu casianá ér' o mare miscare si iritatie: Ujfalusi face propunere: „Cá se se impoterésca ministeriulu a organiza administratiunea si justiti'a Transilvaniei, dupa cum va afla mai corespondietoriu sub propria responsabilitate, pana candu se va face catu de curendu unu art. de lege cu privire la art. 7 § 5 din 1847/8“. Ministeriulu primesce; dep. Mich. Mikó lauda acésta propunere, inse o combate:

„C.“ Andr. Zimmermann. O. casa! Cá unulu ce vorbescu antai'a ora in loculu acésta, asi poté aminti faptulu, cumca eu mai naiute cu 3—4 ani in diet'a din Sabiu mi luasemu ocaziune a memora cu pietate epoc'a, candu Transilvani'a era sub regii independinti ai Ungariei; iuse acésta ne tienenduse strinsu de obiectu o trecu cu vederea si me voiu restringe pe scurtu numai la argumintele, cari dupa modio'a mea parere din punctu de vedere constitutionale, nu se potu retaoé asié usioru. (Se audimu.)

Este unu faptu nedisputaveru, ca astadi in Transilvani'a existe ore-care-va ordine; e unu faptu constatatu, ca astadi in Transilvani'a domnesce ordine, si ilegalitate nu póte domni; puterea executiva nu póte depinde singuru numai dela unu absolutismu conditionatu de la opiniunea ei, ci ea depinde de la ore careva lege. Nu voiu a analisá aceste legi, nici a me demite la esplicarea intemeiarii loru, fiind ca ace'a n'ar' duce la resultatu prapticu. In totu casulu este de lipsa a realisa guvernulu constitutionale, in totu casulu este o detorintia a dobendi pre aceia, cari astadi inca sunt straini de uniune.

Este constatatu, ca amicii uniunii au anunCIATU preste totu loculu, ca in casulu, candu Transilvani'a ar' deveni in o relatiune mai strin-

cu Ungari'a, ideea libertatii constitutionale va castiga, si aceasta libertate constitutionale se va asedia pe o base mai sigura. Eu n'am auditu in persona, pentruca n'am fostu de facia, inse asiu ceteza de cumva nu me insiela informatiunile — cela putienu mi tienu de detorintia a esprime — ca in Transilvani'a sunt multi, cari credu, ca contributiunea se va imputienu.

Cas'a reprezentantiloru — redicanduse de asupra tameriloru constitutionalu — acu vota contributiunea, pentru ca nu póte esiste guvernu fara contributiune; cea d'antaia detorintia a casei este a vota contributiunea si asecura existenti'a constitutionale.

Multi au crediutu, ca reorutii nu se voru pretinde in unu numeru asié insemnatu, inse se insielara.

Iertati mi, pentruca mi amu luat libertate a me abate dela proiectulu de pe tapetu. Adresele, alu caroru fetu intrupatu este ministeriulu actualu ung. totdeun'a s'au espresu, ca legea numai prin lege se póte stramuta, si decumva eu asiu avé chiamarea a cuprinde tenorea acestoru adrese in unu testu scurtu, — a si fi silitu, provocandume la o dictiune, de care amu citatu mai de multe ori, intr'nu intielesu cu unu juristu romanu, a dice, ca aceste adrese nu suntu altu ceva, decatu variatiunile maiestosului pasagiu din legelatiunea latina, adeca: *Digna est vox Majestatis regnantis legibus se alligatum principem profiteri*. Adeo de auctoritate juris nostra pendet auctoritas. Acést'a dictiune o intielege si Verböczy candu dice, ca domnitoriulu nu póte face nemioa in modu absolutisticu, si cumca chiaru si insusi regele este silitu a respectá legile sanctionate de elu, dupa Verböczy: *pater legem, quam tuleris ipse*.

Din aceste precedinti mi-ieu libertate a deduce (se audimu), ca astfelu de procedere nu póte fi permisa altuom, decatu numai prin o lipsa evidinte; si daca nu potemu aretá o astfelu de lipsa, tienu de periculosa procederea a nu respecta data ocazione principiulu: „ca legea numai prin lege se póte sterge.“ Eu me abatu dela proiectulu de pe tapetu, me abatu si dela amendamentu. Dreptu ace'a, eu consimtu cu Verböczy candu dice, ca legile numai prin legi se potu stramutá, si cumca legea nu trebuie se fia *laqueus* — asié se esprime — pentru aceia, pentru cari este făcuta. Eu nu cunosc motivele legelative, cari apera acesta formulare a propusetiunii ministeriale de sub intrebare, inse sum silitu a tienu la dins'a; daca acést'a propozițiune ministeriale se va primi, asié precum este formulata, ministeriulu in urm'a aceleia va emite cu buna sama ordinatiuni; acum'a ce felu de pusetiune si-va lua civele respectivu, ca este detoriu a se supune astoru felu de ordinatiuni ministeriale, daca nu i voru fi cunoscute motivele legelatiunii, nu se va poté orientá asupra motivelor, cari au produsu acestu conclusu legelativu. Mai departe acea propozițiune asié de elastica este formulata, in oatu ministeriulu, pe basea aceleia, capeta asié dicundu, o impoternicire de felulu unei charte blanche. (Asié este).

Eu vorbescu numai pro momento si dintre oate idee amu defasuratu si voiu mai defasurá, nici un'a nu este, carea se nu fi avutu ocaziune, a o sminti cu alta ocaziune. Daca ministeriulu actualu i se va vota inorederea acést'a fara margini, cine va sta bunu, ca — precum amu mai disu eu mai nainte cu 3 ani, ministri mergu si vinu, éra natiunile remanu, dicu cine va sta bunu, ca acestu ministeriu va fi la loculu seu preste trei septemane, ca nu va fi ceva crise ministeriale si ca nu va renuncia? (Sgomotu. Se audimu.)

Iertatimi, daoa voiu vorbi si eu la testulu legii séu la conclusulu, ce suplinesce legea; eu nici odata, nu me uitu la ace'a: cine e ministru si cine nu. Eu numai cu lucrulu amu treba.

Mai incolo sumu de parerea, ca totu cetatiianulu, candu cetesce o ordinatiune minist. are se scie apriatu, óre tienu s'a ministeriulu de competinti'a prescisa de lege, séu ba? Eu omu omulu ideei responsabilitatii ministeriale, acést'a o aduce cu sine si jureprudinti'a mea, inse sum si omulu acelel idee, ca ministeriulu se nu fia nici odata omnipotente (contradicere). In ministeriu, din punctu de vedere constitutionalu, se concentredia doue lucruri; unulu este, ca intr'insulu potestatea executiva se areta, ea — asié dicundu est o autoritate (Behörde) mai inalta; celu alaltu este, ca ministeriulu e effusulu majoritatii parlamentarie, si fiindca la ministeriu se concentredia tóte specialitatile, si din aplicarea

legiloru se póte sci mai bine, óre legea adusa coresponde pe deplinu scopului, ce este a se ajunge; de unde urmedia, ca ministeriulu póte pricepe mai bine, cum trebuie amendá legile sus tatorie, cum trebuie a se formula altele, óa se coreopunda scopului, pentru care existu legile. Propozițiunea de sub intrebare e fórte elastica conceputa, in casulu, candu s'ar' primi, nu se póte sci, ca óre tienu s'a ministeriulu strinsu de compenti'a prescisa de legi séu ba? Ace'a inse se scie pré bine, ca in o tiera constitutionalu numai facia cu legile se póte pretinde de la cetatienu supunere; trebuie se existe legi, precum dice Szechenyi inainte de asta cu 23—34 de ani in „Stadium:“ Pótescu, ca totu omulu, care locuesce in tiér'a acést'a se aterne dela lege si numai pe lege se se radime, si apoi dechiara: Lui nu-i trebuie gratia, numai legalitate. (Aprobare). Acesta propozițiune asié este de elastica, incatu tóte se potu deduce din trins'a, si respundiabilitatea ministeriale, asié dicundu, numai fara resultatu se amintesce, caci dupa ace'a sta scrisu „pro arbitrio“ dupa cum i-va veni mai bine la socotela.

Parerea mea se concentredia in urmatoriele; punctulu din urma alu propozițiunii ministeriale, incatu ace' se referesce la Transilvani'a lu formulatiu astfelu: „Pentru Tranni'a sistem'a administratiunii si iustitiei de pana acum este a se sustiené, pana ce legelatiunea va face alte dispositiuni.“

C. Dominicu Teleki, Greg. Tury: Emil Trauschenfels, Zeyk si b. Kemény vorbira in contra lui Zimmermann.

Ios. Hodosiu areta ca Deputatii ardeleni s'au chiamatu numai pentru actulu incozonarei si ca diet'a Ungariei, pana la deslegarea definitiva a cestiunei de uniune, nu e competinte a dispune preste Ardealu, legile dietei sabiane suntu recunoscute si sustienute prin rescriptu reg., deputatii ardeleni nu se tienu de diet'a Ungariei si pentru ace'a, ca nu sunt alesi pre basea acéleiasi legi de alegere, diet'a Ung. ar' face bine daca in locu de a impedece ar' ambla mai virtosu intr'ace'a ca se se conchiadiet'a tranna a. a., in urm'a caror'a spriginesce motiunea lui Zimmermann.

Se sculá Iosifu Hosszu si compatu oatu potú si pre Hodosiu si pre Zimmermann sprijinindu amendarea lui Ujfalusi si dupa elu mai multi altii, ér' Sig. Borlea sprijini atatu pe Hodosiu oatu si pre Zimmermann. In fine Zimmermann reflecta, ca dupace unu antevorbitoriu enumerá vro 7 provisorie, prin care trecú Transilvani'a, apoi acuma ar fi mai bine, cá se nu se mai arunce Transilvani'a si in alu 8-lea provisoriu. Amend. lui Ujfalusi totu se primi. — Nu soimu, déca e adeveru ceea ce mai scrie unu cosp. alu lui „H. Ztg.“, ca deputatii romani, cati se afla in Pest'a s'ar' fi decisiu cu totii, cá se iè parte activa la desbaterile dietei pe viitoriu. Vomú vedé ce va mai urma; numai in numele natiunei se nu se incumete a vorbi, ca natiunea nu recunósce competinti'a camerei pe stane asupra Transilvaniei, se nu uite nime, dar' nime de multimea protestelor ei facute cu ocaziunea alegeriloru si in adresele susternute. —

— Tenerimea romana din Bud'a-Pest'a tramise in dilele acesteia multu meritatului barbatu alu natiunei nóstre dlui Georgiu Baritiu una adresa de incedere si aderinti. Salutamu de bucuria acesta fapta a bravei nóstre tenerimi. Este detori'a totoruru, cu atatu mai virtosu a tenerimei, a fi cu reounoscintia catra toti acela, cari a binemeritatu dela natiune si patria; éra in tempuri grele este necesitate imperativa se se întóroa toti cu iubire si incedere spre unu punctu. — „C.“

Pest'a 12 Martiu. Astadi pe la 3 óre dupa amédiadi sosi Mai. S'a imp. aici, fiindu primitu cu mare entusiasmu dela curtea de trenu pana in resiedinti'a din Bud'a, intre neintreupte vivate. C. Andrassy veni longa Mai. S'a. Sér'a Bud'a-Pest'a fú iluminata si falfaita de flammure nationale. Doue deputatiuni din ambele camere inca salutara pe Mai. aratandusi bucuri'a ei omagiulu, ér' Mai. S'a le incredinti'a, ca va fi aperatoriu intregitati si constitutiunii Ungariei. —

In 10 Dec. primi ministeriulu functiunea s'a dela locoteninti'a Ungariei, care cá atare se defacú. — Totu de aici esí faim'a in „Korunk“, cumca Bömches, dep. unionistu alu Bra siovului va deveni comite sasescu.

— S'a compusu si caus'a circularieloru comandei militare, prin care se presciintiase osta-

simea, ca numai acele mandate, care voru veni dela suprem'a comanda ostasiésca, se se puna in executiune, fiindca min. ung. pentru aperia tiei are mai restrinsu cercu de activitate — si tóte mandatele lui trebuie se se supuna mai nainte supremei comande militare, — cari circulare casunara o mare neplacere ma si interpelare in camera, in oatu se audieá, ca min. András vré se si dè dimisiunea. „Wiener Abendblatt“ ad. impartasiesce, ca cu publicarea acelu circularu cerculu de activitate alu min. maghiaru pentru aperia tiei nu se alteréza fiindca emisulu min. de resbelu din Vien'a se face cu cointielegerea c. Andrassy.

— Caus'a cu arendarea monopolului de tutunu, se crede, ca se va propune in camerele din Pest'a si Vien'a, cá se se inarndeze pe calea concurentiei. —

CROATIA. Agram 6 Martiu. In caus'a nónei legi de recrutare, a carei eexecutare de 3 ori o respinsera croatii, vení acum fulminatoriu si a 4-a óra si inca cu ignorarea locotenentii deadreptulu oatra tóte municipalu, cá fara oatu de puina amanare se eexecuteze legea intregirii armatei din 28 Dec. 1866. Prin acést'a provocare deadreptulu oficialii municipali au devenitu intr'o pusetiune fórte critica, ad. comitii supremi si primarii orasieloru se afla intr'o situatiune falsa, din care nu potu scapá decatu séu prin resignare séu facunduse reactionari, fiindca municipalu au fostu decisiu, cá amplotatii municipali se nu ceteze a eexecutá acea lege, ér' regimelii provóca peremptorie se o eexecuteze. De voru ascultá de regimu se facu reactionari facia cu decisiunea municipaloru; de nu voru ascultá de regime, trebuie se si dè dimisiunea, ceea ce si facura mai multi comiti supremi din regatulu trionitu, lasandu apa pe mór'a partitei unionistice, se ocupe ei posturile. — Episcopulu Strossmeyer se reintórse din calatóri'a ce o facú in Itali'a la Rom'a. Nu se scie, ce a lucratu numitul episcopu in Itali'a in direptiunea politica; in sfer'a eclesiastica inae strapare, ca a mersu se céra dela S. Scaunu introducerea liturgiei slavice in tóte bisericelucatoice. Calitatile cele eminente de barbatu de statu ale episcopulu acestuia ér' voru contribui multu la conducerea causei croate, pentruca elu e pastoriu creditiosu si nu lupu turmei sale.

Slavacii din Ungari'a. In 7 Mart. primi Mai. Sa imp. in Vien'a o deputatiune a senioratulu din Neutr'a, care duse o petitiune maiestatica, prin care se plangu inaintea Mai., ca au trecut 4 luni intregi, dacandu au eexecutatulegerea noului lorú superintendentu din Pojoniu, si cu tóte ca se asternuse actulu alegerii la in. locu alu tiei, cá se se astérna Mai. Sale spre intarire, totusi pana astadi actulu neci ca s'a inaintatu, si asié conventulu generalu s'a surprinsu de mirare, cum se póte, ca inalt'a locotenintia fara procedere dusmanósa se lae acetele neasternute; deoi se róga deMai., cá se se indure a demandá substernerea actulu de alegere. Petitiunea e datata din O-Tara 21 Febr. 1867. —

Mai. Sa resunse deputatiunii: „Eu voi face totu oatu numai se póte, e lucru facticu, ca Mie inoa nu Mi-s'au asternutu acetele de alegere. Eu voi demandá, cá se Mi se astérna, si voi face totu, oatu numai Mi-va fi prin potintia, spre a ve implini dorinti'a.“ Lesne uita oui ei place; dar' dorerea nu prea tace. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 12 Martiu. Mai. S'a imp. a binevoitu a desfiintiá min. de statu cu urmatóri'a scrisóre de mana:

„Iubite barone de Beust! Eu afliu cu cale, a desfiintiá ministeriulu Meu de statu redicatu prin scrisóre de mana din 20 Oct. si a incredintiá conducerea suprema a afaceriloru administrative politice din tierile monarchiei, ce nu tienu de corón'a Ungariei, unu ministeriu, care va portá numele „ministeriulu de interne“.

Pentru conducerea afaceriloru de cultu si instructiune incredintiata pana acum, in urm'a pomenitei Mele scrisori de mana, ministeriulu de statu, afliu cu cale a ordiná unu ministeriu anumitu, care va avé a portá numele „ministeriulu pentru cultu si invetiamentu“.

Vien'a 2 Martiu 1867.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Contele Taaffe se si numí min. pentru interne cu scrisóre din 7 Martiu si e. de Beke se inseroiná cu functiunile conducerei ministeriulu de finantia cá ministru. Totu cu datu 7 Martiu.

Cancelari'a aulica transilvana si tienu in 10 ultim'a siedintia, ia care i se pu-

blică desfintierea, și cancelariul c. Haller mulțiam personalului pentru activitatea aretata,  r consiliariul aulic de Friedenfels raspunde redicandu unu Vivat! pentru imperatul. —

— Unu corespondint   in „Grazer Telegr.“ descopere, ca D. de Beust are de cugetu a zalogi bunurile biserioesci.

— Se mai scrie, ca Vien'a si Bud'a-Pest'a e in planu a se fortifica parasinduse Comaromiula. —

Prag'a 1 Martiu 1867.

(Capetu din Nr. tr.)

Conte Leo Thun: „Nu recunosc senatulu la care sunt chiamati, de legalu, dice de deca e se se conchiame senatulu imperiale celu adevveratu, atunci e necesariu a se conchiam  si ablegatii Ungariei, Transilvaniei si ai regatului triunitu, ca asi  pretende legea din 26 Febr. Se opune centralismului si dualismului, in urma dice: „e adevveratu, ca regatulu Boemiei se opune a fi contopitu intru o diumetate vestica a imperiului.“ — C  referente alu maiorit tei vot za pentru adresa. —

Dr. Sladkovsky: Se bucura ca adres'a exprima parerea de reu, oa s'a tramisu numai o scrisore ministeriale catra camer'a boema, ce cu atat'a e mai curiosu si mai nedemnu, cu catu diet'a ungurésca totu atunci au primitu re scriptu dela insusi monarchulu, cu care diet'a boema are asemenea valore. Se bucura, ca adres'a se va tramite deadreptulu la Maiestate. — „Forte trista e viétia constitutiunale, care am gustatu-o pana acum, mai de multu fiacare anu, acum fiacare luna ne aduce o schimbare de constitutiune, incatu neci nu se póte ved , ca ore capace e spre viétia; mai tristu e inse, candu dupa asi  dile grele de proba  rasi se introduc atari experimente, cari s'au si nemicitu, cari ne au casionatu tóta nefericirea ce neau ajunsu, chiaru si pe ceea a anului trecut; acést'a impregiurare e cu multu mai serioasa de oatu insasi pusetiunea, in care ne aflamu. Spre bucuria ne póte servi numai, ca spre aceste experimente nefericite nu s'a aflu cetatiantu austriacu, oi din strainatate au trebuitu se vina cineva, spre a ne octro  acelu experimentu (aplausu). Despre Beust e convinsa tóta Austri'a, ca elu nu ne cunoscce relatiunile, despre acea marturisesce fiacare s ru alu scrisorei sale catra dieta.“

„Acum ni se octro za unu principiu nou, o „Cislaitania“, ce e o absurditate mare; insusi d. Beust nu va pot  indelungu tien  o „Cislaitania, ci numai pana ce se afla in Vien'a; deca ar petrece dlui in Pest'a s'ar preface in Translaitania“ (aplausu). Unu imperiu, in alu carui nume dej  diace o atare incurcatura infinita si absurditate, trebuie insusi se fia o absurditate. Noi trebuie, că si pana acum se tienemu de intregu imperiulu, si acestuia tóte i sacrificamu. — Noi nu suntemu in discordia cu corón'a, inse suntemu in discordia cu acele spirite necurate, cari se afla in giurul cor nei, cari atitia pre fratii nostrii germani, că se representeze alte interese si nu acelea ale tieriei. Acestoru spirite necurate spunemu lupta pre mórte ori viétia, cu germanii si corón'a inse unire, si speramu, ca acést'a ne va succede“ (aplauss agomotose). Vot za pentru adresa.

Acestia au vorbitu pentru adresa, precum de sine se intielege au vorbitu si in contra adresei cativa centralisti s u dualisti, cum vrei, — intre cari si fostulu ministru de finantia d. Plener. Acesti'a au cerutu, că numai decatu se se aléga pentru senatulu imperialu.

Au venit adresa la votare si s'a decisu cu o majoritate de 156 voturi, contra 76 a se tramite adresa la Maiestate, si se nu se aléga deputati pentru senatulu imperiale. Pentru adresa au votatu, toti nobilii inalti, fara distingere de natiunalitate, intre cari si mitropolitulu principe, cu unu episcopu, 10 principi, 25 conti, 8 baroni, 6 cavaleri, toti cechii si cativa germani. Siedinti'a acést'a au tienutu dela 10 ore diminéti'a pana la 1/2 11 ore n pcea, cu forte pu-cina intrerumpere la prandiu. Vorbirile au de-cursu cu mare entusiasmu, cuprinsulu loru se vede din estrasulu presentu, in care m'am nisuitu a reproduce expresiunile precum au fostu in originale.

E de insemnatu, oa deputatii dietali au

sciutu inainte, oa indata ce se va vota tramitarea adresei, numai decatu se va disolvă diet'a, ma cu totii scieamu si privatii; cu tóte aceste adres'a s'a votatu si pentru Reichsrath nu s'au alesu ablegati; semnu ca pre aici nu se infriaca ómenii, indata ce sufla ventulu rece dela Vien'a, ma nici ca le pasa de o fortuna catu de infricosiata. Ei au cugete bune, chiaru si pentru romanii transilvaneni si ungureni! —

In 27 Febr. s'a disolvatu diet'a prin o patent'a imperatésca, si se demanda alte alegeri. Candu s'a disolvatu diet'a au fostu ordinata ostasimea cu armele incarcate pre partea acea a cetatei, unde se afla casa dietale. La acést'a face „Politik“ urmatórea observatiune: „Pentru ce atare provocatiune? Populatiunea are unu instinctu mai bunu c  bar. de Beust.“ — S r'a er  se se face din partea publicului ovatiuni deputatiloru cechi, acesti'a inse au resignatu a se face demonstratiuni roganduse de linisce.

E de prevediutu inse, ca  rasi aceiasi se voru alege de deputati, cari au fostu, de  race in diurnalele cehescei 12 conducatori ai cehiloru provoca pre poporu, c  se se aléga  rasi aceli'a; apoi e de insemnatu, ca pre aici nici nu'i ambla nimeni acele nebunii prin capu, c  se corumpa pre alegatori cu beuturi, amenintari etc. că sub corón'a St. Stefanu. Ore ce va mai intreprinde d. Beust, deca nici a dou'a alege-re nu va fi dupa placulu deale? Pre reprezentantii acestui regatu pana i lumea si pamentulu d de Beust nu i va pot  duce in Reichsrathulu cislaitanu; póte la o adunare generala extraordinaria, unde se se intielega despre starea imperiului s'aru duce cu totii, dar' nu in „verfassungsm ssigen Reichsrath“. — Acum atatu de potentia e parti'a opositionaria aici, in catu va d  tonu imperiului intregu, ce pentru noi romanii si pentru toti federalistii cu atatu e mai imbucuratori, ca acést'a partia e in contra politicei unguresce, precum se vede din tóte vorbirile, cari s'au tienutu in dieta in decursulu acestui forte pucinu timpu. Cine pot , se'si i  ostent la a cet  tóte vorbirile intregi, cari din necesitatea spatiului nu le póte reproduce acést'a foia. Defaimarile diurnalistei vienesa, cari le arunca asupra cehiloru, n'au vre o caus'a basata pre adevveru.

Polonii, moravii si tirolesii inca luca pre o mana cu boemii, intre acesti'a domnesce cea mai intima solidaritate si concordia. „O voce polona“ in „Politik“ dice: „Intre tóte impregiurarile federalistii se tienemu tare de program'a nóstra. Suntemu securi, ca dualismulu se va ruina de sene; si popórele, cari nu nisuescu spre egemonia, de si póte tardiu, dar' trebuie se  sa invingatorie. Inainte de tóte e necesariu, c  parti'a federalistica se'si continue terenulu seu in concordia buna, fara deosebire de natiunalitate. Concordi'a ne va face tari si invingatori. Acést'a se ne fia parol'a dilei!“

In acestu tonu vorbescu tóte foile federalistice, la cari e a se adauge si „Tiroler Stimmen“ alu germaniloru tirolesi. — Ve potu asecur , ca slavii si toti federalistii cont za si spre ajutoriulu romaniloru intru acést'a lupta onorifica! — Nu e dar' timpulu de a desper , oa dupa noru vine serinu, apoi noru cu negura intunecata au fostu destulu pre capulu romanului, de statia seculi, trebuie se'si int roa si catra noi faci'a sórele felicitatoriu, ca d r' si noi suntemu creaturele lui Ddieu! — — p.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci 12 Martiu. Amu aratatu in doua randuri, de si cu mari precautiuni si menagiamente, cauzele cari au facutu ca noulu ministriu, de si regulatu indata de d. Stefan Golescu, nu s'a pututu forma in timpu de s se dile.

In urma, Marias'a Domnitoriulu a insarcinatu pe onorabilele d. Constantinu Cretulescu cu formarea noului Cabinetu. Se spune ca domnias'a a luptatu cu cea mai mare inteligintia si buna vointia spre a compune unu nou cabinetu care se represinte de o potriva intréga adunarea; se mai dice ca s'a facutu partii drepte totu felulu de concessiuni, si o dinsa a refusat. Constata dar' s'acésta noua gresela politica a aceste parti a adunarii si facemu cunoscutu ca noulu cabinetu s'a formatu in urmatoriulu modu.

Presiedinte alu cabinetului si ministru alu iustitiei e. Constantinu Cretulescu.

Ministru dn intru d. Ionu Brateanu.

Afacerile straine d. Stefanu Golescu.

Finance de Vasescu.

Culte si instructiune d. Dumitru Rocetti.

Lucrarile publice, agricultura si comereiu, d. Dumitru Bratianu.

Resbelu d. generalu Gherghelu

Mane, Merceu-i ministeriulu se va anuncia ofioiale la senatu si la camera.

Damu si vomu d  necontentitu unu locu mare in f i'a nóstra sciriloru de peste Carpati, ca-ci este datori'a nóstra a tien  pe cititorii nostri in cunoscentia despre totu ce se petrece in tierile unde esista una poporatiune romanésca; pentru ca, precum ne dicea mai deunali unu corespondinte alu nostru din Transilvani'a, soindu ce se face ce se dice pe acolo, se intielegemu ce se ast pta dela noi, se simtimu mai bine si rolulu si raspunderea nóstra. Nu este vorb'a aici de cuceriri cu man'a armata, este cestiunea de influinti'a morale ce Romani'a libera trebuie se aiba asupra tuturor romaniloru, de suflarea de viétia natiunale ce trebuie se respand ca asupra loru. Cum vomu esecita acésta influintia, cum vomu respondi acésta suflare, deca nu vomu intielege misiunea nóstra, deca, prin organizatiunea nóstre interioare, nu ne vomu pune in positiune d'a o indeplini? Se ne petrundemu dar' de acestu adevveru, si se ne facemu datori'a, ca-ci altraminte de gresielele nóstre, de rataciirile nóstre voru suferi diec milioane de frati. Ei suferu indestulu a-stadi, dar' ei spera inca. — („Rom.“)

In Orientu Rusi'a impinge cestiunea că se erumpa catu mai curandu. De candu a tienutu mare ducele Nicolae toastulu in Sevastopole inchinandu pentru fostii sei aliatii greci si pentru insurgenti. Diurnalistic'a intregi Europe deduce, ca in momentulu, candu a inchinatu pentru insurgenti, a intielesu totudeodata si m rtea Turciei; apoi si diurnalele rusesce predica pre facia rescularea generala in Orientu in contra Sultanului scriindu, ca Rusi'a se pregatesce a inaint  catra Prutu. Diurnalele Parisului ast pta pe tóta  r'a not'a lui Gortschakoff, care se deschida campania in contra turcului. Si celelalte poteri voru intră in scurtu in actiunea impinsa de Rusi'a. Turci'a se va aper , ast'a o scie Rusi'a, pentru aceea ea s'a provediutu si de aliantia la casa de lipsa, cu Prusi'a, Greci'a si Americ'a. Franci'a inca se invoiesce cu Rusi'a la o deslegare radicala a cestiunii orientale pre bazea federala cu autonomi'a principatelor ce se voru forma. Din acésta campania inse póte esi inca si resbelu europ eu, fiinduca slavii ajutati de Rusi'a o se puna man'a pre partea leului, si cine va remané scurtatu prin ajutoriulu Rusiei, decatu natiunea romana, a carei fi fura pana acum atatu de nepreviedeteri si necircumspecti, incatu si-au parasitu fratii sei de unu sange — din Macedoni'a, Epiru, Albani'a, Serbi'a orientala, Bosni'a si Bulgari'a istriana, fara a si lati simpatiile, c  celu pucinu la casu de intrebare se si d  votulu pentru de a se uni cu fratii loru! — Ore totu numai francesii si italianii se si verse sangele pentru Romani'a, c  in Crimea? — Muntenegru cu Serbi'a s'a aliatu in aliantia ofensiva si defensiva intr'unu tractatu constatatoriu din 17 articuli. Tesali'a si Epirulu s'au resculatu; la Orta au respinsu pe turci omorindule 300 fetiori. Macedonianii ore ce facu?! — Pasia din Egiptu sta in momentulu de a se rescul  in contra Turciei. — In nordu parlamentulu germanu vr  se proclame pe regele Prusiei de imperatu alu Germaniei, pre candu noi croimu la dualisme aducundu in desperare natiunalitatile. Scie Ddieu ce va mai urma deca se va incinge o insurectiune generala in Orientu. —

Nr. 4593/1867.

Escriere de concursu.

In urm'a pregratoselor decrete regesci aulice din 14 Ianuariu a. c. Nr. 5515/1866 si 13 Febr. a. c. Nr. 619/1867 au devenitu vacante doue stipendie de cate 210 fl. pe anu aplacidatu din fondulu comerciale transilvanu la institutululu politechnicu c. r. din Vien'a.

Pentru conferirea acestoru stipendie se escrie prin acésta concursulu, cu acea observare, — cumca competitorii au asi asterne cererile loru de competintia bine documentate prin autoritatile competente celu multu pana in 15 Prieru a. c. la acestu Gubernu regescu. —

Totudeuna data voru av  competitorii langa cererile loru a alatura si unu reversu, in puterea carnia se oblega in casu candu aru castiga stipendiulu, a servi in Transilvani'a, s u deca acestu nu aru volf, a rebonifica fondulu stipendiulu primitu.

Clusiu in 21 Februaru 1867.

Dela Guberniulu reg. transilvanu.